

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

עין משפט נר מצוה

מ.

תבא א מ"י פ"ב מהל'
ע"ז הלכה ד סמנ
לאוין טו:
תבב ב טו"ע ח"ט פ"ר
רבע סעי' א:
תבג ד סמנ לאוין ג:

גנון רבי זדוק. שלבש כח לכוף יצרו להתגבר בחפצי קונו: אמר מאי נפקא מינה. דהא מילתא דלא נודמן לי אלא מאכל טמא יש לי ללמוד
מאכל דעביד האי הצועל ארמית ראו למאכל טמא: שגרם סנורא. אותה ארמית הסיקה את הסנור לללות דבר הטמא שם. ואשה גדולה
היתה שאין יכול ליפטר ממנה ומסור צידה להורגו: קא מנחא ליה. לאומו עלי צמורו: נפיל בהא. צמור של גיהנם: אי ידעי. אילו ידעתי
שחמור עליכם הדבר כל כך: דיקולי. סלים שגשים נומות שם פלתיקין: אערקסן. שהייתי צמקין אחר רחוק ד' מאות פרסין: לאו עניוסא.
צמחיה אס לא העניות לא הורכתי
להיות עסקי במלכת נשים: שפא.
שם כלי: דיגרי. והזכיר: יאריכון
ימך. לעולם הבא: ייעב לך. צמייך:
ימלא חיים. לעולם הבא דקה וכבוד
בעולם הזה: חייך. בעולם הזה
ואורך ימים לעולם הבא: בשלוח
הקן נמי כו'. וליתנייה: רבי אידי
אסברא לי. אינו דומה אלא להקן
כולהו הבריות הננין ממנו ומלא טוב
לשמים וטוב לבריות וזהוהו כמידי כי
פרי מעלליהם יאכלו דבאי קרא כמידי
כי טוב כי פרי מעלליהם יאכל כמידי
כאן טוב לבריות ולא כמידי כי
פרי מעלליהם יאכל והלכך לא תנייה
גבי אוכל פירותיהן בעולם הזה: רע
לשמים ורע לבריות. כגון רוצח וגזלן
וגנב: רע לשמים ואינו רע לבריות.
מגלה עריות מצוה מועדים: אוכל חלב:
אין לו פירות. אין נפרעין ממנו
יותר מכדי רשעו: עבירה שעושה
פירות. כגון חילול השם שאדם חשוב
עובר עבירה ואחרים למדין ממנו
לעשות: כן: מהשנה שעושה פירות.
שקיים ומחשבו ועשה: מלרפה
למעשה. ונפרעים ממנו אף על
המחשבה: עולא אמר. הא דכתיב
פרי מחשבותם בעובר וזונה כמידי כי
הדר מהרהר לעשות מלרפה למעשה
ואפי' לא עבד לה אין חזרתו לשם
שמים אלא שלא הורכך לה כדרך הונא
דלמר נעשית לו כהימר: ואשם
קדיש לא סהלנו. היינו פרהסיא
שהרואה מוזלל כבוד המקום: ילבש
שחורים. שלא יראה עלמו כבודו
אולי יך לבבו צדק וגם: אם ימטא
אין אדם נותן לב לפי שאינו חשוב
צענייה לכן ילבש שחורים: אין
עושים לה כהנוני. המקיף לאדם
פעמים רבות וגובה לה הקפומי יחד
אין עושין כך מלמעלה למחללי השם
אלא נפרעין מיד: שאם היסה. כך
המאונים שקולה יש צלח העונות
חילול השם מכריע את הקף לחובה.
והאי מקיפין לשון עיוני כמו אין
מקיפין צדעי (חולין דף טו:)
אקפיהו ואידמו (סע דף ג.) א שמקריב
זו אלל זו ומענין אס דומות:
לפי

א) כ"א כשאל וועי סוכה
נג ע"א ויבש"י ש"ס.
ב) לעיל טו: [ט"ז] שנת
קמ. פאה פ"א מ"א.
ג) ימנות קט: ד) [נבשי]
נוסף: אי כ"א, א) סוכה
נד ו"ש"ג, א) [לעיל טו:].
ד) [נבשי]: ואינו טוב,
ה) מוספתא דפאה פ"א
ו"ג אבות ד"ר: פוק
מ. ט) [נבשי] ונוסף:
הקד"ה"ה, א) ברכות ו. ע"ש
[שנת סג. ע"ש] מוספתא
דפאה פ"א ה"ד תנא דבי
אליהו פ"ט, ב) [לעיל טו:]
חולין קמ"ב, א) [ל"ז] היה
אלי מנחא רעה אל השם
היה פרי ט"ו, א) חולין
ה. מדרס. כה. בעושות
ט"ו, א) יומא פו: ע"ש
סוטה כב. לעיל כ. [מ"ק
ס: מ] ערין ל: ב) [מ"ק
י. מבינה טו, א) ע"ש]
והקני' א) [מגינה א"א]:
ג) [מגינה טו, א] ק' אבות
פ"ד מ"ד, א) [לעיל טו:
ע"ש]. ב) מוספתא קידושין
פ"א ה"ה, א) [א] [אפמין
ק"א ע"א], א) [עין]
יומא פו ע"ש, א) [מכאן
עד סו"ד' לחת דבתי',
והסופי הש"ל ע"ש
ר"י מגינה, א) [נבשי]:
א) שמקריב, ד) וועי חות'
מגינה טו. ד"ה ועשה וכו'
השני על א"ה.

תורה אור השלם

1. גרבו ?? מלאכי גברי
כה עשי דברו לשמע
בקול דברו:
תהלים ק"ג כ
2. כבד את אביך ואת
אמך כאשר צוך ??
אלהיך למען יאריך
ימך ולמען ייטב לך על
האדמה אשר ?? אליהך
תאן לך: דברים ה טו
3. רדף צדקה וחסד
ומצא חיים צדקה
וְבַבְיָהּ: משלי כא ט
4. סור מרע ועשה טוב
בקש שלום ורחמים:
תהלים לד טו
5. לא תאבה את ?? אליהך
לשמע בקולו ולדבקה ??
כי הוא חייך ואריך ימך
לשבת על האדמה אשר
לשבע ?? לאבתיך
לאברהם ליצחק וליעקב
לדבריהם: דברים ל כ
6. שלח תשלח את האם
ואת הבנים תחף לך
למען ייטב לך והארכת
ימיך: דברים כב ב
7. אמרו צדיק כי טוב כי
פרי מעלליהם יאכלו:
ישעיהו ג י
8. איך לרשע רע כי
גמול ד'יו יעשה לו:
ישעיהו ג א
9. ויאכלו מפרי דרבים
וממועצותיהם ישבעו:
משלי א לא
10. אז נדברו יקאי ??
איש אל רעהו ויקשב ??
וישמעו וקבת ספר וקרון
לקרון יקראי ?? ולחשבו
שמו: מלאכי ג טו
11. און אם ראיתי בלבי
לא לשבע אדם:
תהלים סו יח
12. שמעי הארץ הבה
אזני מביא רעה אל
העם הזה פרי
מחשבותם כי על דברי
לא תקשבו ותורת
והאזנו בה: ירמיהו ו ט
13. למען תפש את בית
ישראל בלבם אשר נזרו
מעלי בגלוליהם בלם:
יחזקאל יד ה
14. ואתם בית ישראל
כה אמר אדני ?? איש
לגלוליו לבו עבד ואחר
אם אינכם שמעים אלי
ואת שם קדשי לא
תחללו עוד בקדושתכם
ובגלוליהם:
יחזקאל ל ט

ויעשה מה שרבו חפין. פי' ר"ח
ח"ו שהותר לו לעבור
עבירה אלא כך אמר ר' אלעאי גיעת
דרכים והאכסנאות ולבשת שחורים
משצדים יצ' הרע ומונעים אדם
מן העבירה א"ה:

אין מקיפין בחיולו השם. פ"ח
משנה במסכת אבות ושאל
היינו הא דמתן (פ"ד מ"ד) כל המחלל
שם שמים צמור נפרעין ממנו בגלוי
אבל לשון מקיפין קשה ושאל צרימא
היא אף על גב דאומר תנן:
תלמוד

צערתיך רב כהנא הוה קמובין דיקולי תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה
איזיל איקשית נפשאי סליק וקנפיל מאיגרא לארעא אתא אליהו קבליה אמר
ליה אמרתהן ארבע מאה פרסי א"ל מי גרם לי לאו עניותא יהב ליה שיפא
דיגרי: רמי ליה רבא לרב נחמן א' תנן אלו דברים שאדם עושה אותן
ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא אלו הן כיבוד אב
ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שבין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד
כולם בכיבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך בגמילות
חסדים כתיב רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד ובהבאת שלום
כתיב בקש שלום ורדפו א"ר אבהו אתיא רדיפה רדיפה כתיב הכא
בקש שלום ורדפו וכתיב התם רודף צדקה וחסד בתלמוד תורה כתיב
כי הוא חייך ואורך ימך ב' בשילוח הקן נמי כתיב למען ייטב לך והארכת
ימים ליתני נמי הא א' תנא ושייר תני תנא א' אלו דברים ואת אמרת תנא
ושייר אמר רבא רב אידי אסברא לי א' אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם
יאכלו וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב אלא טוב לשמים ולבריות
זהו צדיק טוב טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב כיוצא בדבר
אתה אומר א' או לרשע רע כי גמול ד'יו יעשה לו וכי יש רשע רע ויש
שאינו רע אלא רע לשמים ורע לבריות הוא רשע רע רע לשמים ואינו רע
לבריות זהו רשע שאינו רע: ה' הזכות יש לה קרן ויש לה פירות שנאמר
אמרו צדיק כי טוב וגו' עבירה יש לה קרן ואין לה פירות שנאמר או לרשע
רע וגו' ואלא מה אני מקיים ויאכלו מפרי דרכם וממועצותיהם ישבעו
עבירה שעושה פירות יש לה פירות ושארין עושה פירות אין לה פירות
מחשבה טובה ה' מצרפה למעשה שנאמר אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו א' מאי
ולחושבי שמו אמר רב אסי אפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא
עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה מצרפה למעשה רעה אין הקדוש ברוך
הוא מצרפה למעשה שנאמר און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' ואלא מה
אני מקיים ה' הנני מביא אל העם הזה רעה פרי מחשבותם מחשבה
שעושה ה' פרי הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה שאין בה פרי אין הקב"ה
מצרפה למעשה ואלא הא דכתיב למען יאריכון ימך [בית] ישראל בלבם אמר
רב אחא בר יעקב ההוא בעבודת כוכבים הוא דכתיב דאמר מר חמורה
עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמורה בכל התורה כולה עולא אמר כדבר
הוא דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה
לו סלקא דעתך אלא געשית לו כהיתר אמר רבי אבהו משום רבי חנינא נוח לו לאדם שיעבור
עבירה בסתר ואל יחלל שם שמים בפרהסיא שנאמר ואתם בית ישראל כה אמר ה' איש גילוליו לבו
עבדו [ואחר] אם אינכם שומעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו אמר רבי אלעאי הזקן אם רואה אדם שיצרו
מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורים ויתכסה שחורים ויעשה כמו שלבו הפך ואל
יחלל שם שמים בפרהסיא איני והתניא א' כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם מה היא
רבה אומר יזה המסתכל בקשת רב יוסף אומר זה העובר עבירה בסתר לא קשיא הא דמצי כיוף ליצירה
והא דלא מצי כיוף ליצירה תנן התם א' אין מקיפין בחיולו השם אחד שוגג ואחד מזיד מאי אין מקיפין אמר
מר זוטרא שאין עושים כהנוני מר בריה דרבנא אמר לומר שאם היתה שקולה מכרעת: א' ת"ר לעולם

גושאי קיסר שמרוני כל הלילה אמרו ליה
שמא דבר ערוה בא לידך וניצלת הימנו
דתניא כל הבא דבר ערוה לידו וניצל
הימנו עושין לו נס יגבורי כה עושי דברו
לשמוע בקול דברו כגון רבי צדוק וחביריו
ר' צדוק תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה
חלש לי ליבאי ולא מצינא איבא מידי למיכל
אמרה ליה איבא דבר טמא אמר לה מאי
נפקא מינה דעביד הא אכול הא שגרת
תגורא קא מנחא ליה סליק ויתבי בגויה
אמרה ליה מאי האי אמר לה דעביד הא
נפיל בהא אמרה ליה אי ידעי כולי האי לא
צערתיך רב כהנא הוה קמובין דיקולי תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה
איזיל איקשית נפשאי סליק וקנפיל מאיגרא לארעא אתא אליהו קבליה אמר
ליה אמרתהן ארבע מאה פרסי א"ל מי גרם לי לאו עניותא יהב ליה שיפא
דיגרי: רמי ליה רבא לרב נחמן א' תנן אלו דברים שאדם עושה אותן
ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא אלו הן כיבוד אב
ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שבין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד
כולם בכיבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך בגמילות
חסדים כתיב רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד ובהבאת שלום
כתיב בקש שלום ורדפו א"ר אבהו אתיא רדיפה רדיפה כתיב הכא
בקש שלום ורדפו וכתיב התם רודף צדקה וחסד בתלמוד תורה כתיב
כי הוא חייך ואורך ימך ב' בשילוח הקן נמי כתיב למען ייטב לך והארכת
ימים ליתני נמי הא א' תנא ושייר תני תנא א' אלו דברים ואת אמרת תנא
ושייר אמר רבא רב אידי אסברא לי א' אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם
יאכלו וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב אלא טוב לשמים ולבריות
זהו צדיק טוב טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב כיוצא בדבר
אתה אומר א' או לרשע רע כי גמול ד'יו יעשה לו וכי יש רשע רע ויש
שאינו רע אלא רע לשמים ורע לבריות הוא רשע רע רע לשמים ואינו רע
לבריות זהו רשע שאינו רע: ה' הזכות יש לה קרן ויש לה פירות שנאמר
אמרו צדיק כי טוב וגו' עבירה יש לה קרן ואין לה פירות שנאמר או לרשע
רע וגו' ואלא מה אני מקיים ויאכלו מפרי דרכם וממועצותיהם ישבעו
עבירה שעושה פירות יש לה פירות ושארין עושה פירות אין לה פירות
מחשבה טובה ה' מצרפה למעשה שנאמר אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו א' מאי
ולחושבי שמו אמר רב אסי אפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא
עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה מצרפה למעשה רעה אין הקדוש ברוך
הוא מצרפה למעשה שנאמר און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' ואלא מה
אני מקיים ה' הנני מביא אל העם הזה רעה פרי מחשבותם מחשבה
שעושה ה' פרי הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה שאין בה פרי אין הקב"ה
מצרפה למעשה ואלא הא דכתיב למען יאריכון ימך [בית] ישראל בלבם אמר
רב אחא בר יעקב ההוא בעבודת כוכבים הוא דכתיב דאמר מר חמורה
עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמורה בכל התורה כולה עולא אמר כדבר
הוא דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה
לו סלקא דעתך אלא געשית לו כהיתר אמר רבי אבהו משום רבי חנינא נוח לו לאדם שיעבור
עבירה בסתר ואל יחלל שם שמים בפרהסיא שנאמר ואתם בית ישראל כה אמר ה' איש גילוליו לבו
עבדו [ואחר] אם אינכם שומעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו אמר רבי אלעאי הזקן אם רואה אדם שיצרו
מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורים ויתכסה שחורים ויעשה כמו שלבו הפך ואל
יחלל שם שמים בפרהסיא איני והתניא א' כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם מה היא
רבה אומר יזה המסתכל בקשת רב יוסף אומר זה העובר עבירה בסתר לא קשיא הא דמצי כיוף ליצירה
והא דלא מצי כיוף ליצירה תנן התם א' אין מקיפין בחיולו השם אחד שוגג ואחד מזיד מאי אין מקיפין אמר
מר זוטרא שאין עושים כהנוני מר בריה דרבנא אמר לומר שאם היתה שקולה מכרעת: א' ת"ר לעולם

לעשותם פירות. כגון חילול השם שאדם חשוב
עובר עבירה ואחרים למדין ממנו
לעשות: כן: מהשנה שעושה פירות.
שקיים ומחשבו ועשה: מלרפה
למעשה. ונפרעים ממנו אף על
המחשבה: עולא אמר. הא דכתיב
פרי מחשבותם בעובר וזונה כמידי כי
הדר מהרהר לעשות מלרפה למעשה
ואפי' לא עבד לה אין חזרתו לשם
שמים אלא שלא הורכך לה כדרך הונא
דלמר נעשית לו כהימר: ואשם
קדיש לא סהלנו. היינו פרהסיא
שהרואה מוזלל כבוד המקום: ילבש
שחורים. שלא יראה עלמו כבודו
אולי יך לבבו צדק וגם: אם ימטא
אין אדם נותן לב לפי שאינו חשוב
צענייה לכן ילבש שחורים: אין
עושים לה כהנוני. המקיף לאדם
פעמים רבות וגובה לה הקפומי יחד
אין עושין כך מלמעלה למחללי השם
אלא נפרעין מיד: שאם היסה. כך
המאונים שקולה יש צלח העונות
חילול השם מכריע את הקף לחובה.
והאי מקיפין לשון עיוני כמו אין
מקיפין צדעי (חולין דף טו:)
אקפיהו ואידמו (סע דף ג.) א שמקריב
זו אלל זו ומענין אס דומות:
לפי

הגהות הב"ח
א) גמ' מהשנה שעושה
פירות (א) וז"ל פ"א
מעשה וכן בסמוך:

מוסף רש"י

אתיא רדיפה רדיפה.
שקלים שכן גדול להבאת
שלום שאוכל פירותיהן
בעולם הזה והקין קיימת
לו לעולם הבא כגמילות
חסדים ככתיב בני ימלא
חיים דקה בעולם הבא
וכבוד בעולם הזה [בבנות
ק"ט]. תני תנא אלו
דברים. דמשמע דוקא
[ותחת ד]. שכל הכופר
בה כמורה בכל התורה
כולה. ככתיב [ממדבר
טו] וכל תשנו ולא תעשו
אל כל המצוות האלה
וגו' וליפנין הבריות (מ"ה)
לעשותם פירות כוכבים (מ"ה)
[חולין ה]. וכע"ז שבועות
ס"ג. נעשית לו כהיתר.
דומה בענין הכיור [ש"ב]
ל: וכע"ז סוטה כב. ילך
למקום שאין מכירין
אותו. אין דעתו גסה עליו
ושמא יקל כח יצרו אלו אם
ישמא אין אדם נותן לב
לפי שאינו חשוב צענייה,
וכן צלצט שחורים [חולין
טו]. והאילו אין מכירין
אותו שם, ליכא חילול השם,
ואמר לן רע משום רב
האזן נאן עשה מה שלבו
הפך. יראה לומר דודאי
כיון שלבש שחורים וכו'
אין עבר בדבר שאינו חס
מכאן ואילך עבירה [חולין
טו]. ראוי לו שלא בא
לעולם. טוב ויפה היה לו
אם לא בא לעולם [חולין
טו]. הא דמצי כיוף
ליצירה. ונעשה על השם
תבא בפתח חילול השם
הרגלים. והא דלא מצי
כיוף ליצירה. טוב לו
ואומרים ראו זו שלמה מוכר
אחד שוגג ואחד מזיד.
אם עשית שוגג נזהר לפניך
הא לא אלא נפתי משום
בזבזתה, אף הקב"ה לא
עשה עמך אלא לפנים,
דבאיתו עינין שחטלו פרע
מהם. היינו כעין שוגג,
ואם עשה כמזיד נזהר
לפניו ממנו צדעין גמול
בגלוי (סו"ט).

מוסף תוספות

אם יוכל לעשות מעשיו
מה שרבו חפין דודאי
אין יצור מתגבר עליו.
מוס' מגינה טו ע"ש מוס'
הש"ס שחולק. ב. אחד
שוגג ואחד מזיד בחלול
השם. מוס' הש"ס.
לכומר נפרעים לאלהת
ואע"פ שהביאו אותה
בכאן שלא כשנתנה הכי
אורחא דתלמודא בכמה
דוכתי. רע"ב"ג. ג. דאין
או צל. וזו א"ה. טס.

ראה

לשון הגמרא מוכיח כן שחולק על פי מקיפין וכו' הניח למר זוטרא אבל למר בריה דרבנא מה ענין זו או צל. וזו א"ה. טס.

לשון הגמרא מוכיח כן שחולק על פי מקיפין וכו' הניח למר זוטרא אבל למר בריה דרבנא מה ענין זו או צל. וזו א"ה. טס.

לשון הגמרא מוכיח כן שחולק על פי מקיפין וכו' הניח למר זוטרא אבל למר בריה דרבנא מה ענין זו או צל. וזו א"ה. טס.

הא לא אלא נפתי משום
בזבזתה, אף הקב"ה לא
עשה עמך אלא לפנים,
דבאיתו עינין שחטלו פרע
מהם. היינו כעין שוגג,
ואם עשה כמזיד נזהר
לפניו ממנו צדעין גמול
בגלוי (סו"ט).